

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu inzake het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (rendementseisen kolencentrales) (Kamerstuk 29 383, nr. 231).

De voorzitter van de commissie,
van Dekken

De adjunct-griffier van de commissie,
Van Dijk

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Aanleiding	2
Inhoud	3
Verhouding tot andere regelgeving	8
(Bedrijfs)effecten	8
Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid	9
Inspraak	10
Inwerkingtreding	11

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (rendementseisen kolencentrales). Zij hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met instemming kennisgenomen van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (rendementseisen kolencentrales). De leden van deze fractie zijn over het algemeen positief over het Ontwerpbesluit omdat het moet leiden tot het nakomen van de afspraken uit het Energieakkoord, namelijk de sluiting van de vijf oudste kolencentrales. Deze leden hechten erg aan het Energieakkoord in het algemeen en deze afspraak in het bijzonder. Deze leden hebben echter nog een aantal vragen.

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (rendementseisen kolencentrales), maar hebben nog een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (rendementseisen kolencentrales). De leden van deze fractie hebben over dit besluit nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van Ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (rendementseisen kolencentrales) en hebben hier nog vragen over.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (rendementseisen kolencentrales). De leden van deze fractie vinden de energietransitie naar een schone en groene economie van groot belang. Deze leden stellen met name vragen over het gekozen middel, om het doel van minder schadelijke uitstoot te bereiken.

De leden van PvdD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (rendementseisen kolencentrales). Zij willen nog enkele vragen stellen.

Aanleiding

De leden van de VVD-fractie wijzen erop dat het Energieakkoord een direct verband legt tussen de sluiting van bepaalde kolencentrales enerzijds en de vrijstelling voor elektriciteitsproductie in de kolenbelasting vanaf

1 januari 2016 anderszijds. De leden van deze fractie vragen hoe deze koppeling wordt gewaarborgd in dit Ontwerpbesluit.

De leden van de VVD-fractie constateren dat in artikel I, onderdeel B, nieuw artikel 5.12a, lid 1 wordt gesproken over brandstoffen, terwijl er in het Energieakkoord afspraken zijn gemaakt specifiek over kolen. De leden van deze fractie vragen waarom er in dit artikel dan toch over brandstoffen wordt gesproken.

De leden van de SP-fractie hebben begrepen dat conform het Energieakkoord er vijf oude kolencentrales in 2016 en 2017 uit bedrijf zullen worden genomen in ruil voor tijdelijke vrijstelling van kolenbelasting voor betreffende energieproducenten. Omdat dit volgens de Autoriteit Consument & Marktsluiting (ACM) in strijd zal zijn met het kartelverbod uit de mededingingswet, heeft de Minister voor Economische Zaken besloten de rendementseisen voor deze centrales te verhogen met als doel een hoger netto elektrisch rendement van kolencentrales te behalen. Hierdoor is de stelling, daalt het primaire energieverbruik, wat milieuwinst oplevert; minder uitstoot door kolencentrales in Nederland. Is met de door de Staatssecretaris geboden oplossing om aan de kritiek van de ACM tegemoet te komen naar mening van de Staatssecretaris het sluiten van de vijf kolencentrales nog voldoende in beeld? Is het niet verstandiger de kwestie van sluiting van centrales waarbij dit in strijd is met een mededingingswet voor te leggen aan deskundigen op dit terrein?

Inhoud

De leden van de VVD-fractie hebben een vraag over de rendementseisen. De leden van deze fractie vragen of en zo ja hoe er bij de definitie voor netto elektrisch rendement rekening wordt gehouden met de belasting van de energiecentrales. Wordt hierbij uitgegaan van een volle belasting of een gedeeltelijke belasting van de energiecentrales en waarom?

De leden van de VVD-fractie lezen dat er een evaluatie zal komen over de werking van het Activiteitenbesluit. De leden van deze fractie willen graag weten welke criteria hierbij zullen worden gebruikt. Hoe wordt geborgd dat de evaluatie alleen zal gaan over naleving van de betreffende afspraken in het Energieakkoord die bij deze wijziging van het Activiteitenbesluit aan de orde zijn?

De leden van de PvdA-fractie vragen of het technisch mogelijk is dat één van de jaren tachtig centrales zodanig wordt aangepast dat deze hetzelfde energetisch rendement haalt als de jaren negentig centrales. Als dat het geval is dan is het in theorie mogelijk dat het rendement wordt aangepast zodat deze wijziging niet leidt tot het gestelde doel. Is de Staatssecretaris zich van dit risico bewust en zo ja wat gaat zij hieraan doen?

De leden van de PvdA-fractie merken op dat de Kamer zich met de motie-Jan Vos/Van Veldhoven (30 196-281) in grote meerderheid heeft uitgesproken over het feit dat de vrijstelling van de kolenbelasting wordt ingetrokken indien per 1-1-2016 de afgesproken drie kolencentrales en per 1-7-2017 de twee overgebleven kolencentrales niet zijn gesloten. De leden van de deze fractie willen deze uitspraak hierbij nogmaals bekrachtigen.

De leden van de PvdA-fractie lezen in de bepaling onder artikel I, onderdeel B, nieuw artikel 5.12a, lid 4 dat het gemiddelde rendement op 1-1-2016 bepaald wordt over de jaren 2011–2015, zodat direct duidelijk is welk rendement er is behaald en de centrales op basis daarvan gesloten moeten worden. De leden van deze fractie vragen de Staatssecretaris dit te bevestigen.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat de milieuoorganisaties nog een aantal punten hebben aangedragen en vragen de Staatssecretaris in te gaan op de suggestie om de rendementen vast te leggen met twee cijfers achter de komma (38,00 i.p.v. 38%).

De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris om toe te lichten wat de stand van zaken is m.b.t de herziening van de beste beschikbare technieken (BBT)¹ waarbinnen ook de rendementseisen voor kolencentrales wordt gezien. De leden van deze fractie vragen om in Europees verband te pleiten voor minimaal dezelfde rendementseisen zoals die in Nederland gaan gelden bij wijziging van het Activiteitenbesluit.

De leden van de PvdA-fractie vragen de bevestiging dat de vijf jaren tachtig centrales niet in aanmerking komen voor ombouw en/of bijstook van biomassa in de SDE+-regeling.

De leden van de SP-fractie constateren dat omdat de invoering van een rendementseis door middel van een aparte formele wet als voornaamste nadeel de langere procedure van totstandkoming daarvan ten opzichte van een wijziging van het Activiteitenbesluit heeft, er is gekozen voor een wijziging van het Activiteitenbesluit. De leden van deze fractie vragen of het wijzigen van het Activiteitenbesluit dezelfde juridische dichtheid biedt als een formele wetswijziging. Is het niet zo dat men hier via een oneigenlijk instrument – namelijk het verhogen van het energierendement als beste beschikbare technieken (BBT)-maatregel, tot sluiting van de kolencentrales door het bevoegd gezag wil komen, terwijl het wettelijk instrumentarium daarvoor wellicht te beperkt is? Met andere woorden: hoe verhoudt zich het in de nota van toelichting genoemde «uitfaseren» van de centrales zich tot het verhogen van het energierendement? Wordt het achterliggende doel – het sluiten van vijf oude kolencentrales – ook werkelijk bereikt?

Verslag van een schriftelijk overleg over het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit geluidhinder en het Activiteitenbesluit milieubeheer (Kamerstuk 29 383, nr. 227).

De leden van de SP-fractie vragen of om tot een sluiting van vijf oude kolencentrales te komen het niet wenselijker is dit voornemen op te nemen in de Crisis- en herstelwet (Chw). Is het niet juist «vanwege de behoefte aan minst belastende en snel te realiseren alternatief»² en de behoefte om aan de gemaakte afspraken binnen het Energieakkoord te voldoen, bij uitstek een maatregel die tot stand kan komen via de Chw? Is het daarbij niet tevens eenvoudiger om meteen de gascentrales te bezien?

De leden van de SP-fractie vragen waarom cementovens en hoogovens niet hoeven te voldoen aan de voorschriften voor grote stookinstallaties. Ook daar is immers volgens de leden van de deze fractie winst te halen bij verdere verduurzaming en CO₂-reductie. Deze leden kunnen niet zo veel met dat «gascentrales van het Stoom- en Gascentrale (STEG) type» in verhouding tot kolencentrales een beperkte uitstoot van schadelijke stoffen hebben. Het lijkt deze leden zinvol de uitstoot op eigen merites te bezien. Is het niet zo dat, na de sluiting van de vijf oude kolencentrales, deze gascentrales vaker ingezet zullen gaan worden om leveringszekerheid te gaan bieden?

De leden van de SP-fractie verzoeken, om misverstanden te voorkomen, de percentages van de rendementseisen weer te geven als 38,00 en 40,00. Daarnaast horen de leden van deze fractie graag hoe het risico vermeden

¹ En aanvullend de (European BAT Reference Documents), BREFs.

² Zie pagina 4 van de nota van toelichting.

gaat worden dat verouderde jaren tachtig centrales aanpassingen zullen doorvoeren met betrekking tot het rendement in de periode tussen 1 januari 2016 en 1 juli 2017, om zo sluiting te voorkomen.

De leden van de SP-fractie hechten aan goede monitoring. Daarom is het naar de mening van de leden van deze fractie van belang dat bedrijven jaarlijks gegevens over het rendement overleggen alsmede dat provincies in ieder geval op de peildata van het Energieakkoord (1 januari 2016 voor drie centrales en 1 juli 2017 voor twee centrales) nagaan of het Activiteitenbesluit wordt nageleefd en dat zij eveneens deze bevindingen bekend maken. Om die reden verzoeken deze leden om de tekst in de nota van toelichting aangaande Artikel I, onderdeel B (nieuw artikel 5.12a), lid 5 aan te passen in «degene die de inrichting drijft legt jaarlijks gegevens voor over het netto elektrisch rendement voor aan het bevoegd gezag. Voor het eerst meteen na inwerkingtreding van dit Activiteitenbesluit en tussentijds indien het bevoegd gezag daarnaar verzoekt». Verder verzoeken deze leden dat in de nota van toelichting expliciet opgenomen wordt dat de provincies de peildata controleren – of de bedrijven aan de verplichtingen uit het Activiteitenbesluit voldoen – en dat deze bevindingen binnen twee weken bekend gemaakt worden. Deze leden willen graag een toelichting waarom in de nota van toelichting nu staat aangegeven dat dit slechts een eenmalige informatieverstrekking betreft.

Volgens de leden van de SP-fractie dient in de evaluatie slechts te worden gezien of de minimum rendementseis zal moeten worden aangescherpt. Om die reden kan naar de mening van de leden van deze fractie de nota van toelichting de zin «of een minimum rendementseis nog langer wenselijk is» geschrapt worden. Bij toekomstige ontwikkelingen die relevant zijn voor het elektrisch rendement van de kolencentrales is immers sprake van versterking van het Europees emissiehandelssysteem.

Het Ontwerpbesluit dient nog voor advies naar de Raad van State gezonden te worden. Daarom verzoeken deze leden om het (eventueel) aangepaste Ontwerpbesluit, samen met het advies van de Raad van State en de reactie van het Kabinet daarop, ter nadere visie aan de Kamer voor te leggen.

De leden van de CDA-fractie vragen waarom de Staatssecretaris er in artikel I, onderdeel D, artikel 5.28a, lid 5 ervoor heeft gekozen om enkel op verzoek informatie over de rendementseisen op te vragen aan de drijvers van kolencentrales. Kan de Staatssecretaris toelichten waarom het hier om eenmalige informatieverstrekking zou gaan, zoals aangegeven in de nota van toelichting? Waarom is er niet voor gekozen om generiek alle kolencentrales jaarlijks te verplichten om hun rendementsgegevens door te geven?

De leden van de CDA-fractie vragen of de Staatssecretaris aan kan geven of het instrument van het aanscherpen van rendementseisen van kolencentrales ook in de toekomst, mogelijk jaren na het instellen van de huidige rendementseis, nog uitkomst zou kunnen bieden. Zo ja, waarom wordt dan in de nota van toelichting gesteld dat na een periode van vijf jaar wordt gekeken of een minimum rendementseis nog langer wenselijk is? Zou deze evaluatie niet breder georiënteerd kunnen zijn?

De leden van de CDA-fractie vragen hoe de Staatssecretaris voorkomt dat jaren tachtig kolencentrales na omvorming tot een biomassa-centrale aanspraak kunnen maken op SDE+ voor biomassa, zoals overeengekomen is in het Energieakkoord.

De leden de D66-fractie merken op dat het voorliggende Ontwerpbesluit bedoeld is als alternatief van de afspraak uit het Energieakkoord, waarin oorspronkelijk was overeengekomen dat vijf kolencentrales uit de jaren tachtig zouden worden gesloten in ruil voor afschaffing van de kolenbelasting. Deze afspraak werd destijds door de ACM bekritiseerd vanwege de kartelvormingsaspecten en het prijsopdrijvende effect ervan.

De leden van de D66-fractie vragen of het «uitfaseren» van de minst duurzame kolengestookte elektriciteitsproductie in feite bedoeld is om ervoor te zorgen dat de vijf kolencentrales dicht gaan. De leden van deze fractie vragen de Staatssecretaris of ze van mening is dat het stellen van rendementseisen om kolencentrales te laten sluiten een wettelijk geëigend instrument is. Ook vragen deze leden wat nu uiteindelijk het doel is van het Ontwerpbesluit: het verhogen van de rendementen van kolencentrales, of het sluiten van de jaren tachtig kolencentrales?

De leden van de D66-fractie vragen of de keuze voor de hoogte van de rendementseisen, namelijk eerst 38% en daarna 40%, nog een daadwerkelijke onderbouwing (i.v.m. milieuaspecten) heeft of puur bedoeld is om wel de jaren tachtig, maar niet de jaren negentig kolencentrales hieronder te laten vallen. Waarom is een rendement van bijvoorbeeld 42% wel voldoende? En is de Staatssecretaris van plan om de rendementseisen op termijn te verhogen?

De leden van de D66-fractie willen weten in hoeverre er zekerheid is dat de kolencentrales uit de jaren tachtig met het voorliggende Ontwerpbesluit in 2016 en 2017 dicht gaan. De leden van deze fractie merken op dat de actuele rendementen van de kolencentrales waarschijnlijk al zeer dicht bij de rendementseisen van de Staatssecretaris liggen. Zij vragen de Staatssecretaris hoe hoog de investeringen zijn die de jaren tachtig kolencentrales zouden moeten doen om boven de rendementseisen uit te komen, en of zij daarmee sluiting inderdaad kunnen voorkomen. Ook vragen deze leden of de percentages niet beter als 38,00% en 40,00% kunnen worden weergegeven, om mogelijke afrondingsverwarringen te voorkomen.

De leden van de D66-fractie vragen welke gevolgen het heeft voor het Energieakkoord indien de kolencentrales uiteindelijk niet sluiten in 2016 en 2017, en welke acties de Staatssecretaris dan gaat ondernemen. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat ze, in navolging van de motie-Jan Vos/Van Veldhoven (30 196 nr. 281), niet zal overgaan tot de vrijstelling van de kolenbelasting, zolang de jaren tachtig kolencentrales nog open zijn?

De leden van de D66-fractie vragen hoe de evaluatie over vijf jaar om de minimum rendementseisen weer af te schaffen zich verhoudt tot de vrijstelling van de kolenbelasting. Zal over vijf jaar dan tegelijkertijd worden geëvalueerd of de kolenbelasting weer moet worden ingesteld? Ook willen deze leden weten hoe de ingebouwde evaluatie over vijf jaar, om het voorliggende Ontwerpbesluit mogelijksterwijs weer in te trekken, zich verhoudt tot betrouwbaar en voorspelbaar bestuur.

De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris om nader te onderbouwen waarom rendementseisen via een besluit moeten worden genomen, en niet via de wetgeving. Waarom verkiest ze snelheid boven democratische controle?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen nadere toelichting op het middel dat gekozen is om het doel van de sluiting van vijf verouderde kolencentrales te halen. Het is belangrijk dat schadelijke emissies bij het produceren van elektriciteit worden teruggedrongen. Het gevolg van het

sturen op elektrisch rendement leidt niet per definitie tot het terugdringen van CO₂-uitstoot of fijnstof. Deze reductie bij verouderde centrales is ook niet per definitie aangetoond in vergelijking met de nieuwe generatie kolencentrales, zo blijkt uit de tabel op bladzijde zeven van de nota van toelichting. Ook het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) hebben in de Nationale Energieverkenning aangegeven dat de verwachte sluiting van vijf oude kolencentrales geen wezenlijke verandering in de marktsituatie zal brengen. Wanneer geen wezenlijke verandering in de marktsituatie optreedt, welke winst wordt dan geboekt met dit Ontwerpbesluit? Waarom is bijvoorbeeld niet gekozen voor het verhogen van de kolenbelasting?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen waarom niet ook gekozen wordt voor het stellen van rendementseisen op langere termijn. Nu wordt slechts gekozen voor het stellen van rendementseisen in 2016 en 2017. Op deze manier zouden kolencentrales zelfs tijdelijk gesloten kunnen worden, om na enkele jaren weer open te kunnen gaan. Deze situatie kan zich voordoen wanneer de rendementseisen weer worden afgeschaft of wanneer verouderde centrales worden aangepast om zodoende wel aan de eisen te voldoen. Waarom wordt aangekondigd dat bij de evaluatie de rendementseisen mogelijk worden afgeschaft? Is niet juist aanscherping van de rendementseisen bij de evaluatie na vijf jaar ook nadrukkelijk aan de orde?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen waarom niet voor strengere rendementseisen is gekozen, aangezien de voorgestelde eisen dicht bij de actuele rendementen van de verouderde centrales liggen. Gelden hierbij overigens percentages van 38,00% en 40,00%?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen op welke manier monitoring van dit Ontwerpbesluit plaatsvindt. Worden bedrijven verplicht om jaarlijks te rapporteren over de rendementgegevens?

De leden van de PvdD-fractie vinden allereerst dat het Energieakkoord veel te weinig ambitieus is om het hogere doel om de aarde leefbaar te houden voor toekomstige generaties binnen bereik te brengen. De leden van deze fractie wijzen erop dat de oplossing ligt in echte ambities van een kabinet dat leiderschap toont op het gebied van duurzaamheid. Fossiele energie is iets van de vorige eeuw waar Nederland van af moet zodat de echte prijs niet wordt doorgeschoven naar toekomstige generaties, die het gelag moeten betalen van onze CO₂-uitstoot en de uitputting van onze grondstoffen. Deze leden vragen de Staatssecretaris dan ook wat haar ambitie is om geen kolencentrales in ons land te hebben en wanneer en hoe zij dat wil gaan bereiken.

De leden van de PvdD-fractie zijn verheugd dat de meest vervuilende kolengestookte elektriciteitsproductie in Nederland eindelijk worden uitgefaseerd en hierdoor vervuilende elektriciteitsproductie met een zeer laag rendement niet langer mogelijk zal zijn. De leden van deze fractie vragen of de Staatssecretaris er zeker van is of deze kolencentrales zullen sluiten in verband met risico dat deze verouderde jaren tachtig centrales aanpassingen zullen doorvoeren met betrekking tot het rendement om sluiting te voorkomen? Kan de Staatssecretaris dit toelichten? Deze leden hebben behoefte aan garanties over het sluiten van de meest vervuilende kolencentrales. Kan de Staatssecretaris garanderen dat de vijf kolencentrales zo spoedig mogelijk allen gesloten zijn?

De leden van de PvdD-fractie maken zich bovendien ernstig zorgen over de resterende kolencentrales die nog niet gesloten worden. Graag ontvangen de leden van deze fractie een overzicht van alle overgebleven kolencentrales met bijbehorende locaties en rendementen. Deze leden vragen wat de Staatssecretaris met deze centrales van plan is. Kan de Staatssecretaris schetsen hoe dat de komende vijf jaar zal gaan? Is de Staatssecretaris bereid de rendementseisen verder aan te scherpen zodat we niet nog twintig jaar vastzitten aan vervuilende kolencentrales uit de jaren negentig en hoe denkt de Staatssecretaris dit te gaan bereiken? Deze leden vragen hoe hoog de wetenschappelijke inzichten van de beste beschikbare technieken (BBT) op dit moment zijn en hoeveel van de Nederlandse kolencentrales hieraan voldoen. Zij zouden graag zien dat dit kabinet de BBT serieus neemt, onder andere vanwege de grote gezondheidsschade in de Europese Unie door overmatige uitstoot van fijnstof, SO_x en NO_x. Zij ontvangen graag een reactie van de Staatssecretaris op dit punt, met specifieke informatie over de kolencentrales in Nederland die niet aan de emissie-eisen van de BBT voldoen.

De leden van de PvdD-fractie pleiten voor een goede monitoring en stellen voor dat de Staatssecretaris Artikel I, onderdeel B (nieuw artikel 5.12a) lid 5 van het Ontwerpbesluit wijzigt in «degene die de inrichting drijft legt jaarlijks gegevens over het netto elektrisch rendement voor aan het bevoegd gezag. Voor het eerst meteen na inwerkingtreding van dit besluit en tussentijds indien het bevoegd gezag daarom verzoekt». Voorts zien de leden van deze fractie graag expliciet in de nota van toelichting opgenomen dat de provincies op de peildata zullen controleren of de bedrijven aan de verplichtingen uit het Ontwerpbesluit voldoen en of zij deze bevindingen binnen twee weken bekend maken. Is de Staatssecretaris hiertoe bereid? Kan de Staatssecretaris aangeven waarom er in de nota van toelichting is aangegeven dat het om «eenmalige informatieverstrekking» gaat?

De leden van de PvdD-fractie wijzen de Staatssecretaris op de afspraak dat de kolenbelasting pas wordt afgeschaft als de vijf centrales daadwerkelijk gesloten zullen zijn. Dan ligt het voor de hand dat de inhoud van de door de Kamer aangenomen motie-Jan Vos/Van Veldhoven (30 196, nr. 281) wordt opgenomen in de nota van toelichting zodat de vrijstelling van de kolenbelasting wordt ingetrokken indien de vijf afgesproken kolencentrales niet gesloten zullen zijn. Is de Staatssecretaris daartoe bereid?

Verhouding tot andere regelgeving

De leden van de D66-fractie vragen of de Staatssecretaris van plan is om er in de Europese Unie voor te pleiten dat ook daar rendementseisen aan kolencentrales worden gesteld, om een gelijk speelveld te veroorzaken en het milieu in heel Europa te beschermen.

(Bedrijfs)effecten

De leden van de SP-fractie begrijpen niet wat er wordt bedoeld met de zin «het is aan de degenen die de inrichtingen drijven om te bepalen of ze de investeringen willen doen om alsnog aan de rendementseisen te voldoen of dat ze besluiten om hun centrale te sluiten.» Is het niet zo dat de afspraak uit het Energieakkoord is dat de vijf oudste centrales zouden sluiten? De leden van deze fractie vragen voorts waarom hierbij gesproken wordt over een investeringscyclus. Licht het niet meer voor de hand dat bedrijven gaan investeren in nieuwe, duurzamere vormen van energie?

De leden van de SP-fractie vragen waarom de Staatssecretaris in de nota van toelichting spreekt over een «alternatief voor de afspraak in het Energieakkoord over sluiting van oude kolencentrales.» Klopt het dat de vijf oudste kolencentrales nagenoeg voldoen aan de beoogde rendementseis van 40%? En klopt het dat wanneer zij voldoen aan deze rendementseisen, zij dus niet hoeven te sluiten in 2016/2017? Geldt juist niet voor het Rijk, dat afspraak afspraak is?

De leden van de SP-fractie vragen of als sluiting van de oude kolencentrales niet langer formeel door de Staatssecretaris wordt beoogd, waaraan dan het schrappen van de kolenbelasting is gekoppeld: aan het sluiten van centrales of aan het voldoen aan de verhoogde rendementseisen? Naar mening van de leden van deze fractie kan pas sprake zijn van het afschaffen van de kolenbelasting nadat alle vijf kolencentrales daadwerkelijk dicht zijn. Deze leden stellen dan ook voor om het koppelen van de kolenbelasting aan de sluiting van de vijf kolencentrales op te nemen in de nota van toelichting, alsmede de aangenomen motie-Jan Vos/Van Veldhoven (30 196 nr. 281).

De leden van de D66-fractie vinden het van groot belang dat de vervuiling van kolencentrales eindigt. De leden van deze fractie zijn echter wel bang dat Nederlanders veel te veel betalen voor het sluiten van onrendabele kolencentrales die toch al onhoudbaar waren. Ten eerste blijft het opdrijvende prijseffect ook bij sluiting door rendementseisen, van toepassing. De ACM heeft berekend dat dit belastingbetalers 75 miljoen euro per jaar kost. Daarnaast compenseert de regering de misgelopen kolenbelasting door de electriciteitsbelasting – die niet alleen betaald wordt door bedrijven, maar vooral ook door particulieren – met 189 miljoen euro per jaar te verhogen. Deze leden zijn van mening dat er een reële prijs zou moeten worden betaald voor de sluiting van de kolencentrales. De kolendeal is nu tussen bedrijven en milieuorganisaties gesloten, maar vooral particuliere belastingbetalers betalen de rekening. Deze leden willen daarom nog steeds weten of de extra kosten van de energiebelasting een reële compensatie is van de schade die de kolenbedrijven lopen. Deze leden vragen daarom aan de Staatssecretaris om transparant te zijn over deze afweging, en de Kamer een berekening te sturen waarin ze aangeeft hoeveel inkomsten de kolenbedrijven mislopen door de gestelde rendementseisen in het Ontwerpbesluit en hoeveel geld er dus reëel tegenover zou moeten staan. Deze leden wijzen de Staatssecretaris er ten overvloede op dat een dergelijke berekening vertrouwelijk naar de Kamer kan worden gestuurd of, als alternatief, dat een onderzoeksbureau een gefundeerde inschatting kan maken, waardoor helemaal geen bedrijfsvertrouwelijke gegevens hoeven te worden gebruikt.

Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

De leden van de SP-fractie vragen op welke wijze verankering in het Activiteitenbesluit nu juist garandeert dat kolencentrales die onder de norm presteren niet op termijn opnieuw in exploitatie worden genomen. Worden door akkoord te gaan met het Ontwerpbesluit de provincies als bevoegd gezag verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving op verhoogde rendementseisen? En is het niet zo dat er nu al kolencentrales zijn die nagenoeg voldoen aan hogere rendementseisen, waardoor handhavingprocedures langdurig en duur zullen zijn? Waarom heeft er vooraf geen overleg plaatsgevonden met de provincies over deze wijziging van het Activiteitenbesluit en over wie verantwoordelijk is bij eventuele consequenties? Is de Staatssecretaris met de leden van deze fractie van mening dat het gestelde onder het kopje «Bedrijfseffecten» van de nota van toelichting, namelijk dat er geen extra administratieve lasten voorzien worden, niet klopt wanneer toezicht en handhaving bij de

provincies wordt neergelegd? Wat zijn naar verwachting de mogelijke administratieve lasten voor de provincies?

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris van mening is dat de provincie verantwoordelijk is voor de financiële en juridische risico's van een door het Rijk opgelegde eis? Zo nee, waarom niet?

De leden van de SP-fractie vragen wat de toezeggingen van de energiebedrijven waard zijn in het geval van bijvoorbeeld EON, die heeft aangekondigd haar fossiele activiteiten af te stoten. Krijgt in dit geval de oudste kolencentrale van EON niet gewoon een nieuwe eigenaar, en zijn de afspraken daarmee boterzacht? Wat moeten we met een afspraak in het licht van de twee nieuwe kolencentrales van EON en GDF op de Maasvlakte, waarbij van de gemaakte afspraken over CO₂-afvang en -opslag tot op heden niets terecht is gekomen? Is het niet zo dat overheden (in dit geval de gemeente Rotterdam) te weinig instrumenten in handen hebben om bedrijven te dwingen zich aan de afspraken te houden?

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris door de rendementseisen voor de vijf oude kolencentrales te verhogen de werkelijk sluiting van die centrales wil bewerkstelligen.

De leden van de D66-fractie merken op dat de handhaving van het voorliggende Ontwerpbesluit nogal wat haken en ogen kan gaan bevatten. Het lijkt erop dat het Ontwerpbesluit bedoeld is om van te voren ervoor te zorgen dat bepaalde kolencentrales sluiten, maar het Ontwerpbesluit stelt alleen rendementseisen. Handhaving moet altijd proportioneel zijn aan de overschrijdingen van de wet- en regelgeving die gemaakt wordt. Denkt de Staatssecretaris dat het intrekken van een milieuvergunning als proportionele maatregel voor het niet voldoen aan de rendementseisen voor de rechter stand zal gaan houden, en waarop baseert zij haar mening?

De leden van de D66-fractie vragen wie er uiteindelijk verantwoordelijk is voor de financiële en de juridische risico's van het voorliggende Ontwerpbesluit. Komen deze risico's bij de rijksoverheid of bij de provincies, die met de uitvoerende taak belast zijn, terecht?

De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris om uiteen te zetten hoe het proces van monitoring in z'n werk zal gaan en welke data daarvoor gebruikt zal worden. Daarbij willen de leden van deze fractie ook weten hoe vaak de provincies zullen monitoren of de kolencentrales aan de rendementseisen voldoen. Deze leden vragen ten slotte of de monitoringsresultaten in ieder geval binnen zullen zijn op de peildata van het Energieakkoord (namelijk 1 januari 2016 en 1 juli 2017).

Inspraak

De leden van de SP-fractie vragen of er met het gestelde in de nota van toelichting, namelijk dat «met de meeste betrokken organisaties bij het Energieakkoord is uitvoerig gesproken over de invulling van dit besluit», letterlijk bedoeld wordt dat er inhoudelijk gesproken is over het feit dat nu gekozen wordt om voor energiecentrales het rendement te verhogen in plaats van het sluiten van vijf oude kolencentrales? Kan de Staatssecretaris haar antwoord toelichten?

De leden van de SP-fractie vernemen graag of de in het voorstel genoemde afvalmeeverbrandingsinstallaties in aanmerking komen voor subsidie voor bij- en meestook. Ook vragen de leden van deze fractie verduidelijking over de uitstoot van schadelijke stoffen van deze centrales.

Welke techniek wordt hierbij gesteld? Het Energieakkoord sluit SDE+ steun voor de ombouw van de jaren tachtig centrales uit. Kan de Staatssecretaris in de SDE+ regeling Biomassa bepalen dat deze regeling niet geldt voor deze centrales? Zo nee, waarom niet?

De leden van de CDA-fractie vragen of de Staatssecretaris of de Minister van Economische Zaken contact hebben gehad met de eigenaars van de jaren tachtig kolencentrales. Hebben deze bedrijven aangegeven of zij overwegen om te investeren in de jaren tachtig kolencentrales om zo te voldoen aan de voorgestelde minimumrendementseisen? Verwacht de Staatssecretaris dat deze bedrijven gaan investeren in de jaren tachtig kolencentrales om deze te laten voldoen aan de voorgestelde rendementseisen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de D66-fractie merken op dat het kopje [formele inspraak] in de nota van toelichting nog niet is uitgewerkt. Kan de Staatssecretaris al aangeven welke reacties er tot nu toe op de voorpublicatie zijn gekomen en wat ze daarmee doet?

De leden van de D66-fractie vragen welke reactie de ACM heeft gegeven op het voorliggende Ontwerpbesluit, waarmee immers nog steeds een prijsopdrijvend effect op de energiemarkt plaats zal vinden.

De leden van de D66-fractie vragen of welke manier, en vanaf welk moment, de provincies betrokken zijn geweest bij het voorliggende Ontwerpbesluit, gezien hun rol als handhaver van de rendementseisen.

Inwerkingtreding

De leden van de PvdA-fractie vragen aan de Staatssecretaris om in overleg te treden met de provincies die bij inwerkingtreding van de wijziging als bevoegd gezag moeten gaan optreden, zodat deze provincies ook daadwerkelijk per 1-1-2016 tot handhaving overgaan.